

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta
Lahden kaupunki / kirjaamo
Postiosoite: PL 202
15101 Lahti

Oikaisuvaatimus koskien Lahden kaupunkiympäristölupalautakunnan päätöstä (03.03.2025 § 26) evätä aiemmin myönnetty tilapäinen alueen käyttöluja 398-2025-76.

Vaatimus

Vaadin oikaisua, koska olen tyytymätön päätökseen evätä tilapäinen alueenkäyttölupa viikon mittaiselle taideperformanssille. Käsittelen oikaisuvaatimuksessa taideperformanssia mielenilmaisuna ja -osoituksena, sillä suunnitellun taideperformanssin tarkoitus oli osoittaa mieltä ja herättää keskustelua liittyen ilmastoon, ympäristöön ja ihmisen suhteeseen luontoon muun muassa lupahakemuksessa mainittujen pahvisten kylttien ja muiden koristeiden avulla.

Perustelut

Katson, että päätös evätä alueenkäyttölupa loukkaa Suomen perustuslain (PL 731/1999) kokoontumisvapaudesta määräävää 13 §:ää, taiteen vapaudesta määräävää 16.3 §:ää sekä, PL 12 §:ää, jossa säädetään sanan- ja ilmaisunvapaudesta sekä laillisuusperusteesta näiden rajoittamiselle. Kielto on ristiriidassa myös PL 6 §:n yhdenvertaisuusvaatimuksen kanssa sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen (EIS) artikla 11 kanssa. Nämä yhdessä asettavat puttumattomuusperiaatteen lisäksi velvollisuuden myös edistää sanan ja taiteen vapautta. Lisäksi lautakunta on rikkonut hallintolain (434/2003, HL) 6 §:n mukaisia hyvän hallinnon periaatteita sekä 7 §:n palvelun asiakasmukaisuuden vaatimusta. Lautakunta on päätöksiä tehdessään toiminut niin ikään viranomaisen selvittämisvelvollisuuden vastaisesti (HL 31-34 §). Lisäksi lautakunta on nähdäkseni rikkonut PL 2 §:ää, jonka mukaan Julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin ja kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.

Lautakunta on otto-oikeutta käyttämällä ja päätöksellään kieltää performanssi estänyt mielipiteen ilmaisun ja puuttunut taiteen ja ilmaisun- sekä kokoontumisen vapauteen. PL takaa oikeuden mielenilmaisuuksien ja sananvapauteen jokaiselle mielenilmaisuoikeuden jokaiselle (PL 13 § ja 12 §). Sananvapauteen sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Tapahtuma patsaalla

olisi ollut taideperformanssi, jolloin se lisäksi kuuluu PL 16.3 taiteen vapauden piiriin. Julkisen vallan tulee puuttua sanan- ja taiteen vapauden vain lakiin perustuvalla syyllä. Lautakunta ei ole päätöksessään antanut perusteluja päätökselleen. Se on siis lisäksi rikkonut viranomaisen perusteluvollisuutta.

Julkuudessa olleiden tietojen mukaan, lautakunta on käyttänyt otto-oikeutta kieltääkseen käyttöoikeuden, koska hakijana oli Elokapina. Suomen perustuslain yhdenvertaisuuspykälän 6 § mukaan lain pitää kohdella ihmisiä yhdenvertaisesti, ja yhdenvertaisuuslaki estää ketään joutumasta ilman hyväksyttävää perustetta eri asemaan mielipiteen tai vakaumuksen vuoksi. Mielenosoituksen kieltäminen asettaa mielenosoittajat eri asemaan heidän mielipiteidensä ja yhteiskunnallisen näkemyksensä perusteella. Mikäli hylätty päätös on tehty poliittisin tai ideologisin perustein, lautakunta rikkoo yhdenvertaisuuspykälää 6 § ja syyllistyy päätöksellään mahdollisesti syrjintään. Mainittakoon, että kokoontumislain (530/1999, KL) 7 § edellyttää, että yleisestä kokouksesta tehdään ilmoitus etukäteen. Tämä ilmoitus on jätetty asianmukaisesti.

Myös ihmisoikeussopimus (EIS, artikla 11) takaavat kokoontumisvapauden.

Suomen sitoumus Euroopan ihmisoikeussopimukseen (EIS, artikla 11) edellyttää, että jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumiseen ja yhdistymiseen. Sopimuksen mukaan näitä vapauksia voidaan rajoittaa ainoastaan, jos rajoitukset ovat lainmukaisia, välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa ja suhteellisuusperiaatteen mukaisia esimerkiksi kansallisen turvallisuuden tai yleisen järjestyksen takaamiseksi. Koska Elokapinan suunnittelema mielenilmaisu olisi ollut rauhanomainen eikä se olisi aiheuttanut minkäänlaista uhkaa joka oikeuttaisi tällaisen rajoituksen, päätös rikkoo ihmisoikeussopimusta ja on siten lainvastainen. Lupauduin jo tilapäisen alueenkäyttölupahakemuksessa, ennen virallista ohjeistusta, pitämämme huolta patsaiden kunnosta. Hakemuksessa vakuutin, että tulemme palauttamaan patsaat ja niitä ympäröivän ympäristön takaisin tilaan, jossa se oli ennen taideperformanssia.

HL 6 § mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia. Viikon mittaisen mielenilmaisun kieltäminen ei ole oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden, sillä rauhanomainen mielenosoitus ei uhkaa yleistä järjestystä tai turvallisuutta. Lisäksi kieltämispäätös loukkaa oikeutettuja odotuksia, joita kansalaisilla on perusoikeuksiensa toteutumisesta ja demokraattiseen yhteiskuntaan osallistumisesta.

Haluan kommentoida päätöksen kohtaa "Lautakunta kumoaa tilapäisen alueenkäyttöluvan 398-2025-76 puutteellisen hakemuksen ja -hakijatietojen (...) perusteella." Katson, että lupahakemuksen tiedot ovat riittävät ja läpinäkyvät ja olisin halukas kuulemaan, mitä tällä

kohdalla oikeastaan tarkoitetaan. Lupahakemusta kirjoittaessa en myöskään salannut, piilotellut tai valehdellut taideperformanssin sisällöstä. Taideperformanssin toteutukseen saimme luvan, ennen kuin kaupungin ympäristövaltakunnan puheenjohtaja Francis McCarron esitti lautakunnalle otto-oikeuden käyttöä sen jäädyttämiseksi.

Viranomaisella on HL 31 §:n mukaan selvittämisvelvollisuus. Mikäli lautakunnalle on jäänyt hakemuksesta ja lupapäätöksestä huolimatta epäselväksi jotkin seikat tapahtuman järjestämisessä, sen olisi tullut pyrkiä selvittämään asiaa pyytämällä selvitystä hakijalta (HL 33 §) ja viime kädessä, ennen poikkeamista hakemuksesta kuulemisella (HL 34 §). Lautakunta on siis räikeästi jättänyt noudattamatta HL 31 §:n mukaista selvittämisvelvollisuutta. Lautakunta ei ole pyytänyt selvityksiä eikä perustellut päätöstään asiallisesti.

Vaadin päätöksen kumoamista ja asian palauttamista uudelleen käsiteltäväksi.

17.3.2025 [REDACTED]

Lisätiedot: [REDACTED]

Päätöksen voi toimittaa sähköpostitse